ΕΤΟΣ ΙΒ'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 24 ΜΑΪΟΥ 1898 Ἀριθ. 533

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
11 Ὁδὸς Μουσῶν 11
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπερ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. Διὰ τὴν εὐτυχίαν του. Ὁ ἐχθρὸς φεύγει.—Κρίσεις Ἀρμένη Βράϊλα περὶ τοῦ ποιητικοῦ ἔργου τοῦ Σολωμοῦ.—Ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀμαζόνων (ὑπὸ κ. Ἑλένης Γεωργιάδου).—Ἡ Ἀνάγνωσις (ὑπὸ δος Ἀθηνᾶς Βλασσοπούλου).—Συνέχεια τοῦ Ἐθνικοῦ Ὕμνου.—Γυναικεῖος Κόσμος. Συνταγή.—Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Φίλη μου,

Ἔχεις ἄδικον νὰ παραπονῆσαι. Δὲν λησμονῶ τὰς ὑποσχέσεις μου ποτέ. Ἀλλὰ καὶ εἶμαι πάντοτε, ὡς εἰξεύρεις, ἄνθρωπος τῶν πρώτων ἐντυπώσεων. Εἶμαι τῆς ὑπηρεσίας τὸν μῆνα αὐτὸν εἰς τὸ Ἄσυλον τῶν Ἀνιάτων καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης μου ἐπισκέψεως τόσον ἐπόνεσα καὶ ἐλυπήθην, ὥστε ἀντὶ νὰ πραγματευθῶ τὸ τόσον φλέγον διὰ σὲ ζήτημα, σοῦ ὡμίλησα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς μου καὶ διὰ τὸ ἄσυλόν των. Δὲν βλάπτει. Τοὐναντίον ἡ τόση ἀθλιότης, τὴν ὁποίαν σοῦ περιέγραψα, θὰ σὲ ἀπασχολήσῃ ὀλίγον, θὰ διασκεδάσῃ τὰς μελαγχολικάς σου σκέψεις, θὰ σοῦ δώσῃ νὰ ἐννοήσῃς ὅτι σὺ ἡ τόσον χαϊδυμένη τῆς τύχης, ἡ μὲ τόσον ὡραίαν ὑγείαν ἐφωδιασμένη δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ λυπῆσαι καὶ νὰ δημιουργῇς φανταστικὰς δυστυχίας ἐκεῖ, ὅπου ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον, μόνον ρόδα χαρᾶς καὶ εὐτυχίας ἀνθοῦν.

Ἄλλως τε ἀπὸ τοὺς ἀνιάτους μου αὐτούς, δυνάμεθα νὰ ἀντλήσωμεν ὀλίγα μαθήματα καὶ διὰ τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον τόσον σὲ ἀνησυχεῖ καὶ διὰ τὸ παρὸν ἀκόμη, τὸ ὁποῖον σὺ προσπαθεῖς μὲ πάντα τρόπον νὰ καταστήσῃς τόσον σκοτεινόν. Ναί, φίλη μου, πρόσεξε καλά· τὸ παρόν σου θὰ ἐπιδράσῃ πολὺ ἐπὶ τῆς ἠθικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς φυσιολογικῆς καταστάσεως τοῦ τέκνου σου. Μία συνεχὴς κατάστασις ἐκνευρίσεως καὶ μελαγχολίας ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὡ; ἀποτέλεσμα, ὡς αἰωνίαν διὰ σὲ τιμωρίαν, μίαν κρᾶσιν μελαγχολικήν, ἡ ὁποία περικλείει ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ ὅλας τὰς δυστυχίας τοῦ κόσμου. Σοῦ ἐπαναλαμβάνω, ὅλαι μας αἱ ἀθλιότητες, κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα, εἶναι κληρονομικαί. Μὴ λησμονῆς δὲ ὅτι ἀπό τινος, μὲ ὅλην σου τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, συντάσσεται ἡ πρώτη πρᾶξις τοῦ κληρονομικοῦ πρὸς τὸ τέκνον σου συμβολαίου. Λοιπὸν γέλα, εὐθύμει, ἀπολάμβανε καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου ἄρχισε νὰ ὑποβάλλεσαι εἰς ἓν εἶδος αὐτοθεραπείας ἀπὸ ὅλα σου τὰ ἐλαττώματα, ἀπὸ ὅλας σου τὰς μικρὰς ἀτελείας. Ἰδοὺ ποῦ ἔγκειται ἡ εὐτυχία τοῦ τέκνου σου· εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἰδικῆς σου τελειότητος. Ἀπὸ σήμερον δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται οὔτε νὰ θυμώνῃς, οὔτε νὰ φωνάζῃς, οὔτε νὰ ἔχῃς ἐλαφρὰς σκέψεις, οὔτε νὰ μνησικακῆς, οὔτε νὰ κατηγορῆς, οὔτε νὰ ἐμπαίζῃς. Ἐν γένει πρέπει νὰ μελετήσῃς τὰς δέκα ἐντολὰς καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόσῃς φανατικώτερα καὶ ἀπὸ τὸν Μωϋσέα. Ἔπειτα δὲν βλέπω καὶ διατὶ θὰ δυσκολευθῆς νὰ θεραπευθῆς ἀπὸ τὰς μικρὰς αὐτὰς κακίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι συμφυεῖς πρὸς τὴν στρεβλὴν ἀνατροφήν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὅλαι μας λαμβάνομεν καὶ ἀπὸ τὰς οἰκογενείας μας καὶ ἀπὸ τὰ σχολεῖα. Διότι μεθ' ὅλην τὴν φημιζομένην τελειοποίησιν τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, τὸ σχολεῖον ἐπὶ τέλους, κατὰ γενικὸν σχεδὸν κανόνα, τί μᾶς διδάσκει; Γραμματικὴν καὶ συντακτικὸν ἱστορίαν, ἀριθμητικήν. γαλλικὰ καὶ ἀγγλικά, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὰ προγράμματα. Αἱ μητέρες καὶ οἱ πατέρες μας τί μᾶς μανθάνουν: Ὅ,τι νομίζῃ ὁ κόσμος καλόν, ὅ,τι ἡ παράδοσις καθιέρωσεν, ὅ,τι κατὰ τὴν ἰδικήν των ἀντίληψιν πρέπει νὰ εἰξεύρῃ μία κόρη. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι μὲ ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν τῶν γονέων καὶ τῶν διδασκάλων, μία κόρη εἰσέρχεται εἰς τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ φέρῃ οὔτε ἓν ἐφόδιον ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν τοὺς ἀληθεῖς χαρακτῆρας, τὰ ὁποῖα ἐξασφαλίζουν τὴν

ἀληθῆ εὐτυχίαν. Ἰδοὺ διατὶ ὅσαι ἐξ ἡμῶν ἔχουν ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν, ὥστε νὰ ἐννοοῦν τὰς ἀτελείας των πρέπει νὰ ὁπλίζωνται μὲ μεγάλην ἠθικὴν δύναμιν, νὰ μεταβάλλουν τοὺς εἰς τὸ πνεῦμά των τρεμοσβύνοντας σπινθῆρας εἰς διαρκὲς καὶ ἰσχυρὸν φῶς, τὸ ὁποῖον θὰ φωτίζῃ ὄχι μόνον πᾶσαν ἰδικήν των πρᾶξιν, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων, τὴν εὐτυχίαν τῶν ὁποίων ὀφείλουν νὰ δημιουργοῦν.

Λοιπὸν τελειοποιήσου, φωτίσου, προσπάθησε νὰ γείνῃς τὸ ζῶν πρότυπον, τοῦ ὁποίου τὸ τέκνον σου θέλει ἀκολουθήσει τὰ πρῶτα παραδείγματα. Ἡ δύναμις τῆς μητρότητος εἶναι μεγάλη. Πᾶσαν κακὴν συνήθειαν, ἣν σήμερον δὲν κατώρθωσες νὰ ἀπομάθῃς. πᾶσαν φυσικὴν ἀδυναμίαν, ἣν ἐνόμισες ἀδύνατον νὰ κατανικήσῃς, ἐκεῖνο τὸ μικρὸν καὶ κατακόκκινον πλασματάκι θὰ σοῦ θεραπεύσῃ ἀμέσως ὡς ἐκ θαύματος. Ἡ μητρικὴ στοργὴ εἶναι νομίζω ἡ δευτέρα καὶ μεγάλη φάσις τοῦ ἔρωτος. Ἀγαπᾷς εἰς τὸ παιδί σου, τὸν ἀγαπητὸν σύντροφον, τὴν ἐνσάρκωσιν, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἔρωτός σου Καὶ ὅπως χάριν ἐκείνου, ἵνα ἐξασφαλίσῃς τὴν παντοτινὴν ἀγάπην του, θέλεις νὰ φαίνεσαι ὅσον τὸ δυνατὸν τελειοτέρα, οὕτω καὶ χάριν τοῦ τέκνου σου σοῦ ἐπιβάλλει αὐτὴ ἡ φύσις τὴν μεγάλην ἠθικὴν καὶ φυσικὴν φιλαρέσκειαν, ἡ ὁποία θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εὐτυχίαν τοῦ μικροῦ σου.

Ἡ ἀγάπη μας διὰ τὴν εὐτυχίαν του

Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ διαφορὰ τῶν μεταξὺ συζύγου καὶ τέκνων αἰσθημάτων μας. Ὡς σύζυγοι σκεπτόμεθα πολὺ ἐγωϊστικώτερον ἢ ὡς μητέρες. Πρὸ τοῦ συζύγου ζητοῦμεν νὰ φαινώμεθα τέλειαι, ἵνα ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἀγάπην του, μὲ ἄλλας λέξεις τὴν εὐτυχίαν μας. Πρὸ τοῦ τέκνου μας θέλομεν νὰ εἴμεθα τέλειαι, διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἰδικήν του εὐτυχίαν. Ἰδοὺ διατί σοῦ λέγω ὅτι ἡ μεγάλη φάσις τοῦ ἔρωτός μας εἶναι ἡ μητρικὴ στοργή. Εἰς αὐτὴν τὸ μέγα ἐλατήριον εἶναι ἡ αὐταπάρνησις, Εἰς τὴν ἄλλην ὁ ἐγωϊσμός. Διότι καμμία μητέρα, ἀξία νὰ φέρῃ τὸν μέγαν αὐτὸν τίτλον, δὲν ἀγαπᾷ βεβαίως τὸ παιδί της μὲ ὑστεροβουλίαν, δὲν βεβηλοῖ τὸ ὡραῖον αἴσθημα τῆς μητρότητος μὲ τὴν ὀπισθόβουλον σκέψιν, τῆς ἀνταποδόσεως παρὰ τοῦ παιδιοῦ τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀγάπης. Εἰξεύρομεν, ἔχομεν τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐκεῖνο θὰ μᾶς ἀγαπήσῃ, ὄχι δι' ἡμᾶς, ἀλλὰ διὰ τὸν ἑαυτόν του. Θὰ μᾶς ἀγαπήσῃ διότι θὰ ἱκανοποιῶμεν τὰς μικρὰς ἀνάγκας του, διότι τὸ στῆθός μας θὰ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς του, διότι αἱ φροντίδες μας θὰ ἱκανοποιοῦν ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῶν φυσικῶν του ἀναγκῶν, διότι τέλος πάντων ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς μας θὰ εἶναι νὰ στρώνωμεν τὸν δρόμον τῆς ἰδικῆς του ζωῆς μὲ ῥόδα.

Εὐθὺς ὡς ἀρχίσῃ νὰ ἐπαρκῇ εἰς ἑαυτό, ἡ μεγάλη του ἀγάπη πρὸς τὴν μητέρα ἀρχίζει νὰ μετριάζεται. Καὶ εὐθὺς ὡς ἀρχίσῃ νὰ αἰσθάνεται τὶ θὰ εἴπῃ ἀληθινὴ ἀγάπη, ζητεῖ, φίλη μου, γύρῳ του, ἀλλὰ μακρὰν πάντοτε τοῦ στενοῦ κύκλου τοῦ οἴκου, τὴν καρδιάν, ἡ ὁποία θὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ τὴν ἀγάπην αὐτήν. Ἡ φύσις οὕτω τὸ ἠθέλησε, οὕτω τὸ ἐκανόνισε καὶ ὑποθέτω ὅτι ἡ σοφία της ἐν τῇ διατάξει τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων εἶναι τελεία. Εἰς τὰ πρὸς τὰ παιδιά μας τοὐλάχιστον αἰσθήματά μας μᾶς παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνερχώμεθα ὀλίγον ὑψηλότερα, νὰ δίδωμεν κάποιαν ἔνδειξιν τῆς ἐκ τῶν ἄνω καταγωγῆς μας καὶ τῆς δημιουργικῆς δυνάμεως, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς ἐφωδίασεν ὁ Θεός. Ἡ μητρότης εἶναι τὸ στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἀναδεικνύεται ὅλον τὸ μεγαλεῖον τῆς γυναικείας ψυχῆς. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε καὶ πολὺ καὶ καλὰ παρεσκευασμέναι διὰ τὸν ἀγῶνα αὐτόν. Εὐτυχεῖς ὅσαι φθάνουν εἰς τὸ τέρμα καὶ ἀξιοῦνται τῆς ὑπερτάτης εὐτυχίας νὰ δημιουργοῦν τελείαν καὶ πλήρη τὴν εὐτυχίαν τῶν τέκνων των· εὐτυχεῖς ἐκεῖναι, πρὸς ἃς ἡ πατρὶς καὶ ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει μίαν ἐπιφανῆ προσωπικότητα, μίαν μεγάλην καρδίαν ἢ ἕνα ἔξοχον νοῦν καὶ ἀκόμη εὐτυχέστεραι ὅσαι ἔχουν τὴν ἐλπίδα νὰ φθάσουν εἰς τὸ τέρμα αὐτό.

Ὁ Ἐχθρὸς φεύγει

Ἡμεῖς αἱ Ἑλληνίδες μόνον μὲ τὸ ὄνειρον τῆς ἐλπίδος αὐτῆς ζῶμεν σήμερον. Ζῶμεν, ἀναμένουσαι ἀπὸ τὸ μέλλον τοὺς μεγάλους καὶ ἰσχυροὺς χαρκτῆρας, παρὰ τῶν ὁποίων ἡ πατρίς μας θὰ δύναται νὰ προσδοκᾷ ἀνόρθωσιν. Ἐὰν εἰς τὸ ἀτυχὲς παρὸν εἴμεθα ἐξίσου μετὰ τῶν ἀνδρῶν ὑπεύθυνοι, εἰς τὸ μέλλον θὰ φέρωμεν τὴν μεγάλην εὐθύνην ἡμεῖς. Διότι τότε δὲν θὰ ἔχωμεν τὴν δικαιολογίαν, ὅτι ἡ δύναμίς μας ἦτο μικρὰ καὶ ὅτι δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ κάμωμεν καταλληλον αὐτῆς χρῆσιν. Σήμερον ὅλαι αἱ θύραι μᾶς εἶναι ἀνοικταὶ καὶ τὰ πάντα δυνάμεθα, ἀρκεῖ νὰ θέλωμεν νὰ δράσωμεν καὶ νὰ εἰξεύρωμεν πῶς νὰ δράσωμεν.

Σήμερον, ὅτε εὑρισκόμεθα πρὸ ἐρειπίων καταστροφῆς, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν ὀπίσω του ὁ τελευταῖος πόλεμος, ἂς φροντίσωμεν νὰ κάμωμεν ὅ,τι πρέπῃ πρὸς ἀνοικοδόμησιν.

Ἡ δύναμίς μας ἐδοκιμάσθη καὶ οἱ ἄνδρες μας ἐφάνησαν ἔκπληκτοι καὶ εὐτυχεῖς διὰ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτὴν τῆς δυνάμεώς μας. Λοιπὸν ὅλαι εἰς τὸ ἔργον. Ἑκάστη ἀπὸ ἡμᾶς, ἐὰν φέρῃ ἀπὸ ἕνα λίθον εἰς τὸ νέον μας ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, ἐὰν θελήσῃ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ τὴν τελειοποίησίν του, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἔξοχον.

Ὁ ἐχθρὸς φεύγει. Ἡ ὡραία Θεσσαλία παρουσιάζει σήμερον εἰκόνα τελείας καταστροφῆς. Αἱ Θεσσαλαὶ γυναῖκες ἔδειξαν ἤδη σημεῖα ζωῆς ὑπερόχου. Ἡ ἐν Βόλῳ «Ἕνωσις τῶν Ἑλληνίδων» κατώρθωσε νὰ διαθρέψῃ χιλιάδας ἀπόρων καὶ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας, ἃς ἡ διαμονὴ τοῦ ἐχθροῦ ἐπήνεγκεν εἰς τὴν ὡραίαν τοῦ Πηλίου ἐπαρχίαν. Τὸ ἔργον τῶν κυριῶν αὐτῶν δὲν ἔληξε βεβαίως. Ἂς εὐρύνουν σήμερον τὸν κύκλον τῆς εὐεργετικῆς των δράσεως· ἂς ζητήσουν καὶ πάλιν χρήματα. Οἱ πλούσιοι Θεσσαλοί, οἱ σκορπισμένοι εἰς τὴν χρυσοφόρον Αἴγυπτον, δὲν θὰ ἀρνηθοῦν τὴν συνδρομήν των. Ἄλλως τε δὲν εἶναι μόνον τὰ χρήματα ὁ κυριώτερος τῆς δράσεως μοχλός. Ἀλλ' οὔτε πρόκειται σήμερον περὶ ἔργου ἐκ μέρους τῶν κυριῶν καθαρῶς φιλανθρωπικοῦ. Σήμερον ἡ μεγαλητέρα φιλανθρωπία εἶναι ὁ ἐξανθρωπισμὸς τῶν χωρικῶν τάξεων καὶ ἡ συστηματικὴ ἐπίδοσίς των εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἡ ἄφιξις τῶν ἐδῶ προσφύγων ἀπεκάλυψε πολλὰ ἐλαττώματα, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἀρετὰς τοῦ θεσσαλικοῦ λαοῦ. Οἱ ὀλίγον ἀνθρωπιτμένοι, πολὺ ἐργατικοί· οἱ ἐντελῶς τοῦ ὄχλου, πολὺ ὀκνηροί. Καὶ ἐδῶ ὁμιλῶ μόνον διὰ τὰς γυναῖκας. Τὰ κέντρα εἰς τὰ ὁποῖα συνωθοῦντο ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσουν καὶ ὡς κέντρα παραδόξων ψυχολογικῶν μελετῶν. Τὸ Ζάπλειον αἴφνης, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ λαίδη Ἔγερτων ἔχει ἱδρύσει

εὐεργετικώτατον ἐργαστάσιον ὑφαντικῆς καὶ ποικιλτικῆς θεσσαλικῶν κεντημάτων, αἱ Θεσσαλαὶ πκρίστων τὴν ὡραιοτέραν εἰκόνα τῆς τελείας ἐργάτιδος. Τὰ ὑφάσματά των τέλεια, τὰ κεντήματά των ὡραιότατα. Ἀκούραστοι εἰς τὸ ἔργον, κατώρθωσαν νὰ ἐξασφαλίσουν σχετικήν τινα ἄνεσιν ἐν τῇ διαίτῃ των. Αἱ νέαι θεσσαλόπαιδες κόσμιαι, καθαραί, πολὺ ἐπιτήδειαι. Καὶ ἐκτὸς τοῦ Ζαππείου ὑπῆρχε τάξις Θεσσαλῶν, ἡ ὁποία ἐζήτει νὰ ἐργασθῇ καὶ ἐζήτει νὰ ζήσῃ διὰ τῆς ἐργασίας της ἀνθρωπινώτατα. Ἀλλὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ ὄχλου, τοῦ κατοικοῦντος ἰδίᾳ εἰς τὰ σχολεῖα, τῆς κατωτάτης, οὕτως εἰπεῖν, κοινωνικῆς τάξεως, ἦσαν ὀκνηραί.

Μεταξὺ αὐτῶν, ὧν πολλαὶ οἰκογενειακῶς μετήρχοντο τὸ ἔργον τῆς ἐπαιτείας, οὐδεμία ἦτο διατεθειμένη νὰ ἐργασθῇ. Ἐζητήθησαν ἐπανειλημμένως ἐργάτιδες ἐπὶ ἡμερομισθίῳ 2-3 δραχμῶν, ἠρνήθησαν πάντοτε. Δὲν ὑπῆρχε δὲ γωνία δρόμου ὅπως δήποτε κεντρικοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν δὲν προέβαλλον κορασίδες νεαραὶ ἀπὸ δώδεκα ἕως δέκα πέντε ἐτῶν καὶ παιδάκια μικρά, τάγματα ὁλόκληρα ζητοῦντα ἐλεημοσύνην.

Λοιπὸν καὶ τὰ στρώματα αὐτὰ τοῦ θεσσαλικοῦ λαοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ὀκνηρία καὶ ἡ ἀθλιότης ἔχει ρίψει βαθείας τὰς ρίζας της, εἰς τὰς τάξεις αὐτὰς τῶν φυγοπόνων γυναικῶν καὶ τῶν φυγοπόνων παιδῶν ὀφείλει νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῆς Ἑνώσεως τῶν ἐν Βόλῳ Ἑλληνίδων. Ἐὰν ὅλαι αὐταὶ αἱ μικραὶ χεῖρες, αἱ ὁποῖαι σήμερον τείνονται ἐπαιτιδες πρὸς τοὺς διαβάτας ἀποκτήσουν τὴν ἀγίαν ἕξιν τῆς ἐργασίας, ἐὰν αἱ μικραὶ αὗται διάνοιαι λάβουν κάποιαν καλλιέργειαν πρὸς διάκρισιν τοῦ καλοῦ ἀπὸ τοῦ κακοῦ, τὸ καλόν, τὸ ὁποῖον θὰ προκύψῃ ἐκ τούτου ἔσται πολὺ μεγαλήτερον ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην φιλανθρωπίαν.

Εἰξεύρομεν ὅτι ἡ «Ἕνωσις τῶν Ἑλληνίδων» Βόλου παρασκευάζει τέλειον πρόγραμμα τοιαύτης δράσεως καὶ ἀπὸ τοῦδε συγχαίρομεν τὰς κυρίας Βόλου, ὄχι μόνον δι' ὅ,τι ἔπραξαν, ἀλλὰ δι' ὅ,τι ἑτοιμάζωνται νὰ πράξουν.

Ο ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΒΡΑΪΛΑ

Μεταξὺ τῶν πολλῶν συγχρόνων, οἵτινες ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ Σολωμοῦ ἔκριναν τὸ ποιητικὸν ἔργον του, πολύτιμος βεβαίως εἶναι ἡ κρίσις ἀνδρὸς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων Κερκυραίων, τοῦ ἀοιδίμου Πέτρου Βράϊλα Αρμένη, μεγάλου φιλοσόφου συγχρόνου τοῦ Σολωμοῦ, ὅστις ἐπὶ τῷ θανάτῳ του εἶπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰόνιον Ἀκαδημίαν τὰ ἑξῆς:

— Περὶ ποιητοῦ κεφάλαιον τῆς Καλολογίας, οὐσιωδέστατον, εἴχομεν πάντοτε κατὰ νοῦν νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινά, μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τῶν διασημοτέρων Καλολόγων, οἵτινες ἐπίστευσαν, ὅτι ἡ φύσις, καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῦ ποιητοῦ ἀπαιτοῦσιν ἰδιαιτέραν πραγματείαν, διότι ἐν τῷ ποιητῇ εὑρίσκομεν ὅλα τὰ προσόντα τῶν Καλλιτεχνῶν, ἀλλ' εὑρίσκομεν πρὸς δὲ ἰδιαίτερα προσόντα, ἀπαιτοῦντα ἰδιαιτέραν μελέτην.

Οἱ καλλιτέχναι οἱ τῇ ὕλῃ χρώμενοι πρὸς ἔκφρασιν τῶν ἐννοιῶν αὐτῶν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀναντιρρήτως φαντασίαν· οἱοσδήποτε καλλιτέχνης, ἐκτὸς τῆς φαντασίας, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ὑπερθάυμαστον ἐκείνην δύναμιν, δι' ἧς γενόμενος ἀνώτερος ἑαυτοῦ, δέχεται ἄνωθεν τὰς ἐμπνεύσεις του. Ἕκαστος καλλιτέχνης πρέπει νὰ συναισθάνηται ἐν ἑαυτῷ καὶ νὰ ἐκφράζῃ τὴν δημιουργίαν τοῦ παντός, διότι δημιουργία εἶναι οἱονδήποτε ἀνθρώπινον καλλιτέχνημα.

Ἀλλ' ὁ ποιητής, ὅστις εἶναι προωρισμένος οὐχὶ νὰ ἐκφράσῃ ἐμμέσως καὶ ὑλικῶς, ἀλλ' ἀπεύθείας ἀποκαλύψῃ τὸ ἰδανικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον διά τινος πνευματικωτάτου μέσου, οἷος εἶναι ὁ ἀνθρώπινος λόγος· ὁ ποιητής, ὅστις μετέρχεται τὴν ὡραίαν ἐκείνην τέχνην, ἥτις εἶναι τὸ ὡραιότερον ἀπαύγασμα τῆς νοητικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως, ἥτις ἵσταται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κλίμακος τῆς καλλιτεχνικῆς ἐκφράσεως, ἥτις ἀνακεφαλαιοῖ καὶ ἀποδίδει ὅλας τὰς δημιουργίας τῶν ἄλλων τεχνῶν, ὁ ποιητὴς πρέπει νὰ ἔχῃ ἰδιαίτερά τινα προσόντα, ἃ δὲν ἀπαιτοῦνται παρὰ τῶν ἄλλων καλλιτεχνῶν. Οἱ ἄλλοι καλλιτέχναι πρέπει νὰ γυμνασθῶσιν ὑλικῶς εἰς τὴν παράστασιν ἐκείνην, τὴν καθιστῶσαν τὸ κύριον ἀντικείμενον τοῦ ἔργου των. Ὁ ζωγράφος, ὁ γλύπτης, ὁ ἀρχιτέκτων, καὶ αὐτὸς ὁ ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἰδανικοῦ προσεγγίζων μουσουργὸς ἔχει ἀνάγκην τεχνολογικῆς τινος διδασκαλίας καὶ εἰδικότητος, ἄνευ ἧς ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ ζωηρὰς τὰς ἐννοίας του καὶ τὰ αἰσθήματά του. Ἀλλ' ὁ ποιητὴς οὐδὲν κοινὸν πρὸς τὴν ὕλην ἔχει. Αὐτὸς ἐμπνεόμενος ἀναβιβάζεται εἰς τὴν ἀνωτάτην σφαῖραν τοῦ ἰδανικοῦ, εἰς ἣν πολλάκις προσεπάθησα διὰ τῶν προεκτεθεισῶν καλολογικῶν θεωριῶν ν' ἀνυψώσω τὸ πνεῦμα ὑμῶν· ἀναβιβάζεται εἰς τὴν σφαῖραν ἐκείνην καὶ ἐκεῖθεν κατερχόμενος ᾄδει τὰ θαυμαστὰ ἐκεῖνα ἄσματα, ἅτινα μετ' ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ ἀποδέχονται αἱ ἐπερχόμεναι γενεαί.

Ἡ σειρὰ αὕτη τῶν θεωριῶν καὶ ἄκοντα ἤθελε μὲ φέρει εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ὃν δυστυχῶς πρὸ μικροῦ ἀπώλεσεν ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ ἀνθρωπότης. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἡ φράσις, ἣν μεταχειρίζομαι, διότι, ἐὰν μετέδωκεν ἡμῖν τὴν ὑψηλὴν ἔννοιαν, ἣν ἐμόρφωσα περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐθνικῆς ἢ ἱστορικῆς ἀποστολῆς τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ ποιητοῦ, θέλετε ὑμεῖς αὐτοὶ μὲ δικαιώσει, ἐὰν λέγω ὅτι ὁ θάνατος μεγάλου ποιητοῦ εἶναι μέγα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα δυστύχημα. Καὶ τῷ ὄντι· ὁ καλλιτέχνης καὶ ἰδίως ὁ ποιητὴς εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος, εἶναι τὸ προσφιλὲς ἐκεῖνο ὄν, τὸ ἐκλεκτὸν ἐκεῖνο σκεῦος, ὅπερ ὁ Ὕψιστος ἡτοίμασε πρὸς ἀποδοχὴν τῆς ἐμπνεύσεώς του, εἶναι ὁ ἱεροφάντης καὶ μυσταγωγὸς τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ ἐκ τούτου ἐὰν ἔθνος τι εὐτυχήσῃ νὰ ἴδῃ γεννώμενον εἰς τοὺς κόλπους του τοιοῦτον ποιητήν, ἐὰν τὸ ἔθνος τοῦτο καὶ διὰ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος καὶ διὰ τοῦ μέλλοντος συνδέεται πρὸς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα, καθότι ὅ,τι καὶ ἂν εἴπωσιν εἶναι καὶ ἔσται ὁ μέγας Διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης· ἐξ ἀνάγκης ἡ ἔκλειψις τοιούτου φωστῆρος ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν ὁρίζοντα, εἶναι κοινὸν δυστύχημα οὐ μόνον τοῦ ἔθνους, ἀλλ' ἁπάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἂς χαρακτηρίσωμεν ἐπὶ μικρόν, ὅσον μοὶ τὸ ἐπιτρέπουν αἱ ἀσθενεῖς μου δυνάμεις, καὶ τὸ αἴσθημα τὸ διαταράττον καὶ τώρα τὴν ψυχήν μου, καθὼς ὅταν ἤκουσα τὴν ἀπαισίαν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ Σολωμοῦ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἱστορήσω ἐπ' ὀλίγον τὸν χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως αὐτοῦ καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποστολήν.

Τίς ἦτο καθὸ ποιητὴς θεωρούμενος ὁ Σολωμὸς ; Εἰς ποίαν κλάσιν ἀνήκει ; Ποία ἡ θέσις ἣν κατέχει μεταξὺ τῶν συγχρόνων τῆς Εὐρώπης ; Τίς ἡ ποίησίς του καὶ τίς ἡ ἐπιρροή του εἰς τὸ μέλλον ;

Δὲν ἐξιστορῶ ὅλον τὸν ἄνθρωπον, δὲν θέλω νὰ περιγράψω αὐτὸν εἰς ὑμᾶς, οἵτινες ηὐτυχήσατε νὰ ἴδητε ἰδίοις ὄμμασι τὸ ἐξαίσιον κάλλος τοῦ προσώπου, ὃ ἐφαίνετο ἐπιλαμπόμενον ἐκ τοῦ ἀπαυγάσματος τῆς θείας ἐμπνεύσεως· δὲν θέλω χαρακτηρίσει εἰς ὑμᾶς τὴν κομψότητα τῆς συμπεριφορᾶς του, τὴν ἁρμονίαν, τὸν γλυκύτατον ἦχον τῆς φωνῆς του, ἥτις ἐξήρχετο ἐκ τῶν φίλτρων τῆς καρδίας του καὶ εἰσήρχετο εἰς τὰ ἐνδότατα τῆς καρδίας τοῦ ἀκούοντος, οὐδὲ θέλω σᾶς ἐνθυμίσει τὴν ἔκτακτον ἐκείνην ὀξυδέρκειαν δι' ἧς εἰσέδυεν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἄλλων καὶ ἔβλεπεν ἀνοικτὰ ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ σπλάγχνα, τοὺς ἐνδοτάτους μυχοὺς τῆς ψυχῆς· δὲν θέλω περιγράψει τὰς ἰδιωτικὰς αὐτοῦ ἀρετάς, τὸν ζῆλον μεθ' οὗ ἐνεψύχωνε τοὺς νέους εἰς τὸ στάδιον τῶν γραμμάτων· δὲν θέλω εἴπει πρὸς ὑμᾶς πόσον συνεκινεῖτο εἰς τὰ ἀνθρώπινα δυστυχήματα, διότι ἴσως τινὲς ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ ἴδωσι τὰ δάκρυα ρέοντα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του εἰς τὴν ἰδέαν ἰδιωτικοῦ δυστυχήματος, περὶ οὗ ὁ κοινὸς ἄνθρωπος ἤθελεν ἀδιαφορήσει.

Προικισμένος παρὰ τῆς φύσεως μὲ ὅλα τὰ προσόντα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, παιδευθεὶς ἐν Ἰταλίᾳ, γεννηθεὶς θείᾳ Προνοίᾳ καθ' ἣν ἐποχὴν ἡτοιμάζετο ἡ Ἑλληνικὴ Ἐθνεγερσία, ὁ Σολωμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι, εἰμὴ οἷος ὑπῆρξεν.

Ἡ μεγαλόνοια αὐτοῦ τὸν ἔφερεν ἐξ ἀνάγκης εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς τέχνης ἐκείνης, ἥτις ἀνακεφαλαιοῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἐθνῶν κατά τινας ὡρισμένας ἐποχάς, ἥτις ἑτοιμάζει κατά τινας ἄλλας τὴν ἀνέγερσιν τῶν λαῶν, ὅπως παρίστανται εἴτε πρώτην φοράν, εἴτε ἐκ νέου εἰς τὴν σκηνὴν τῆς ἱστορίας.

Παιδευθεὶς τὰ καλὰ γράμματα ἐν τῇ ἀδελφῇ γῇ τῆς Ἰταλίας, γνωρίσας καὶ οἰκειωθεὶς πρὸς τὸν μέγιστον τῶν τότε ποιητῶν τοῦ ἔθνους ἐκείνου, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ ἐξακολουθῶν τὴν μελέτην τῆς τέχνης του, καὶ ὡσεὶ ἄθυρμα μεταχειριζόμενος αὐτήν, συνέγραψεν ἰταλικά τινα ποιηματία, ἃ ἐθαυμάσθησαν, εἰς ἃ δύναταί τις νὰ ἴδῃ τοὺς πρώτους σπινθῆρας τῆς μεγαλονοίας του.

Ἀλλ' ἡ ποιητικὴ μεγαλόνοια τότε μόνον ἐμπνέεται· τότε ἀνάπτεται ἡ φαεινοτάτη ἐκείνη λαμπάς· τότε μόνον ἐγείρονται εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ποιητοῦ τὰ αἰσθήματα, καὶ εἰς τὸν νοῦν του αἱ εἰκόνες καὶ αἱ ἰδέαι, ὅταν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνος του, εἰς τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, βλέπῃ ὁ ποιητὴς τὴν πραγματοποίησιν θείας βουλῆς.

Τοιοῦτον συμβὰν ἔλαβε χώραν καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Σολωμὸς εὑρίσκετο εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του. Ἀδύνατον λοιπὸν νὰ μείνῃ ἀδιάφορος, ἐν ᾧ Σολωμὸς καὶ Ἑλλάς, Ὕμνος καὶ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις συνταυτίζονται. Καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν οἱουδήποτε μεγίστου ποιητοῦ, οἱαςδήποτε ἐποχῆς, οἱουδήποτε ἔθνους, ὅτι ἡ ποίησίς του εἶναι ἀχώριστος ἐκείνης τῆς ἐποχῆς εἰς ἣν ἀναφαίνεται, ὅτι συνταυτίζεται μὲ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο εἰς ὃ ἀνήκει, καὶ τὸ ὁποῖον ἐγείρει μὲ τὰ ᾄσματά του, τὸ ἡδύνει ἢ τὸ παρηγορεῖ εἰς τὰς δυστυχίας του. Ἀχώριστος ὁ Σολωμὸς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀχώριστος ἡ ποίησίς του ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνθυμίσω ὑμῖν τὴν θαυμασίαν ποίησιν, δι' ἧς νέος Τυρταῖος ἤγειρεν εἰς τὸν ἀγῶνα σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα ; Περιττόν· διότι ὁ Ὕμνος σώζεται εἰς τὴν μνήμην ὅλων τῶν Ἑλλήνων· διότι ὁ Ὕμνος του δικαίως καὶ εὐλόγως ἐθαυμάσθη ὑπὸ τῆς οἰκουμένης, διότι ἅπαντα τὰ ἔθνη ἠθέλησαν νὰ οἰκειοποιηθῶσι τὴν ποίησιν ταύτην διὰ πολλῶν καὶ διαφόρων μεταφράσεων.

Ἀλλὰ ποῖος ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ὕμνου ; τί ποίησις εἶναι ; εἶναι λυρική. Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς λυρικῆς ποιήσεως ; Εἴπομεν ὅτι ἡ λυρικὴ ποίησις εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τῆς ἀτομικότητος ἀπέναντι τῶν μεγάλων ἀντικειμένων, ὅσα παρίστανται εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου· εἶναι ἡ σχέσις μεταξὺ ἀτόμου ἀφ' ἑνὸς καὶ Κόσμου καὶ ἀνθρώπων καὶ Θεοῦ ἀφ' ἑτέρου, ἡ ἐκχείλισις τοῦ ἐνδοτάτου αἰσθήματος, ὃ διεγείρει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ποιητοῦ ἡ θέα τοῦ Παντός, τὰ θαύματα τοῦ Κόσμου, τὰ λαμπρὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπότητος.—Τοιοῦτος καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ὕμνου. — Ἡ ἐλευθερία ἐξέρχεται ἐκ τῶν ἱερῶν ὀστέων τῶν Ἑλλήνων, ἐξέρχεται καὶ περιφέρεται πτωχὴ καὶ γυμνή, ματαίως ζητοῦσα τὴν ὑποστήριξιν τῶν κραταιῶν τῆς ἡμέρας· ἐξέρχεται καὶ περιφέρεται ὡς ὁ πτωχός, ἀλλὰ δὲν εὑρίσκει βοήθειαν, εἰμὴ εἰς τὸ ξῖφος τῶν υἱῶν της. Ματαίως ἐπικαλεῖται τὴν Εὐρώπην, ἐκείνους τοὺς λαοὺς τοὺς ἐγκαυχωμένους εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν των, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν των. Πανταχόθεν ἀπαντᾷ ἢ τὴν ἀδιαφορίαν, ἢ τὸ μειδίαμα τῆς περιφρονήσεως.

Ἄρχεται τέλος ἡ γιγαντιαία μάχη, ἣν ἐν μικρογραφίᾳ εἰκόνισεν ὁ ποιητὴς διὰ τῆς πολιορκίας τῆς Τριπολιτσᾶς καὶ διὰ τῆς μάχης τῆς Κορίνθου, καθ' ἣν μόνη ἡ ἐθνικότης, παλαίουσα κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς, θριαμβεύει διὰ τῆς πίστεως καὶ ἀνδρείας.

Βλέπομεν ἐκ τοῦ ἀτελοῦς τούτου σχεδίου τοῦ Ὕμου τοῦ Σολωμοῦ, ὅτι ἡ λυρικὴ ποίησις ἔφθασε διὰ τοῦ ἔργου του εἰς τὸν ὑψηλότατον βαθμὸν αὐτῆς, διότι λυρικὴν ἀνωτέραν δὲν γνωρίζομεν κατὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς ποιήσεως, καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων ἄλλη ὑψηλοτέρα δὲν ὑπάρχει, εἰμὴ ἐκείνη τοῦ θεοπνεύστου ποιητοῦ τῶν ψαλμῶν. Καὶ τῷ ὄντι· ἐὰν ἡ λυρικὴ εἶναι ἡ ἔκφρασις τοῦ ἀτομικοῦ αἰσθήματος ἀπέναντι τῶν μεγάλων ἀντικειμένων τῆς ἱστορίας, ἢ τοῦ Κόσμου, καὶ Αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, σᾶς ἐρωτῶ τί λυρικώτερον ἀντικείμενον δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἢ ἡ ἀνέγερσις ὁλοκλήρου ἔθνους, ὅπερ νεκρὸν ἐνόμιζον οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὃ αἴφνης ἠγέρθη, ἔλαβε πκρὰ Θεοῦ τὴν κραταιὰν ἀντίληψιν δι' ἧς ἐσώθη, καὶ ὡπλισμένον μὲ τὴν ἀνδρείαν του καὶ τὸν ἡρωϊσμόν του ἀφ' ἑνός, τὴν πατροπαράδοτον πίστιν ἀφ' ἑτέρου, ἐνίκησε καὶ ἐθριάμβευσεν ;

Τοιοῦτον εἶναι τὸ πρῶτον ποίημα τοῦ Σολωμοῦ. Δὲν εἶναι παράδοξον λοιπόν, ἐὰν ὁμογενεῖς καὶ ἑτερογενεῖς τὸ ἐθαύμασαν, ἐάν, ἐνῷ εὐχαριστῇ καὶ θέλγῃ τὰς καρδίας τῶν ἁπλουστέρων, ἱκανοποιεῖ συγχρόνως τὸ πνεῦμα τῶν αὐστηροτέρων κριτικῶν, διότι ἡ ποίησις ὅταν εἶναι ἀξία τοιούτου ὀνόματος, εἶναι σύνδεσμος συνενῶν τὰ ἀπώτατα διαστήματα, τὰ δύο ἄκρα, τὴν ὑψηλὴν διάνοιαν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ταπεινοτάτην ἀφ' ἑτέρου.

Τοιαύτη ἡ τύχη τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Δάντου, τοῦ Σαιξσπύρου, τῶν τριῶν μεγάλων ἐκείνων ποιητῶν, δι' ὧν ἀνακεφαλαιοῦται ὅλη ἡ ποίησις τῆς ἀνθρωποτήτος.

Τὰ ποιήματα αὐτῶν εἶναι τὰ ὑψηλότατα διὰ τὴν πλέον ὑψηλὴν διάνοιαν, εἶναι ἐν ταὐτῷ καὶ εὐκατάληπτα πρὸς τὸν κοινὸν λαόν, εἰς τοὺς ἁπλουστάτους ἀνθρώπους, διότι ἕκαστος εὑρίσκει ἐν αὐτοῖς τὸ μέρος δι' οὗ συνδέεται πρὸς τὸ ὅλον, πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, πρὸν τὴν ἱστορίαν, πρὸς τὸν Θεόν. Ἕκαστος ὁρᾷ ὅτι ἀντανακλᾶται ἰδιαιτέρα ὄψις τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως, καὶ ἕκαστος συναισθάνεται τὴν ἡδονήν, ἣν παράγει ἡ ἔκφρασις τοῦ ἰδανικοῦ διὰ τοῦ πραγματικοῦ, ἡ ἔκφρασις τοῦ καλοῦ πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ἀγαθοῦ.

ΠΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΚΥΡΙΑΙ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΜΑΖΟΝΩΝ

Πρὸ δύο μόλις χιλιάδων ἐτῶν τὸ κράτος τῶν Ἀμαζόνων εἶχεν εἰς τὰς τάξεις του μίαν ὡραίαν δούκισσαν, ἀληθῆ κάλυκα ρόδου, ὡς τὴν ἔλεγον εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν χρόνων ἐκείνων. Ὁ δοὺξ σύζυγός της, μὴ θέλων νὰ διατελῇ ὑπὸ τὸ κράτος Ἀμαζόνος συζύγου, ἐταξείδευσεν εἰς μακρυνὰς χώρας καὶ ἐκεῖ ἐδιάλεξε τὴν ὡραίαν του σύζυγον, ἡ ὁποία εἶχε τὴν σεμνότητα τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ὑποτάσσονται ταπεινότατα εἰς τοὺς ἄνδρας των.

Ἀλλ' ἦτο τόσον ὡραία, ὥστε αἱ κακαὶ γλῶσσαι τῶν αὐστηρῶν Ἀμαζόνων διέδιδον πολλὰ σκάνδαλα περὶ αὐτῆς καὶ δυστυχὴς δοὺξ ἀντὶ νὰ ἡσυχάσῃ μὲ τὴν ξένην σύζυγον διετέλει ἄγρυπνος, φοβούμενος τοὺς θαυμαστάς της, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐτόλμων κἂν νὰ ἀτενίσουν τὰς ὡραίας ἀμαζόνας τοῦ τόπου.

Μεταξὺ τῶν θαυμαστῶν τούτων ἦτο καὶ ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ κράτους κόμης Ἐμίν, τὸ ὁποῖον θὰ εἴπῃ πιστός. Εἶχεν οὗτος ἀπολέσει τὴν θέσιν του ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του, ἡ ὁποία ἦτο ἔμπιστος τῆς βασιλίσσης καὶ διηύθυνε δι' αὐτοῦ τὸ κράτος.

Ἄνευ ἀσχολιῶν ὁ Ἐμίν, διότι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον μόνον ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ κράτους λαμβάνει μέρος εἰς τὰ τῆς διοικήσεως, εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς τὴν πριγκηπικὴν ἔπαυλίν του καὶ ἐκεῖ εἶχε προσκαλέσει τὰς φίλας του τὰς πανισχύρους, εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ὁποίων ἤλπιζε νὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ἐξ αὐτῶν αἱ ἔγγαμοι εἶχον φέρει καὶ τοὺς συζύγους των. Ἡ ὡραία δούκισσα ἦτο βεβαίως μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ τῶν μᾶλλον περιζητήτων. Ὅλοι οἱ ἔγγαμοι κύριοι ἔτρεχαν ὄπισθέν της, διότι ἡ συνήθεια τῆς ὑποταγῆς τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς ἄνδρας, τὴν καθίστα προσιτωτέραν τῶν Ἀμαζόνων. Ὁ Ἐμίν, ἂν καὶ γέρων, εἶχεν αὐτόχρημα ξετρελλαθῆ. Μίαν ἡμέραν, ἐνῷ τὴν ἔβλεπε νὰ φιλῇ τὸ παιδί της, τόσον συνεκινήθη, ὥστε τῆς ἐζήτησε νὰ τὸν υἱοθετήσῃ, εἰ δυνατόν, διὰ μίαν στιγμήν.

— Διατὶ ὄχι; ἀπήντησεν ἡ σεμνὴ δούκισσα. Ἀλλὰ μὲ τί θὰ πληρώσητε τὴν στιγμιαίαν αὐτὴν υἱοθεσίαν ;

— Μὲ ὅ,τι θέλετε, ἀπήντησεν ὁ γέρων.

— Ὅ,τι θέλω; Καὶ ἐὰν σᾶς ἐζήτουν νὰ μὲ διορίσητε Μεγάλην Κυρίαν τῆς Αὐλῆς, εὐθὺς ὡς ἀνακτήσητε τὴν εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης ;

— Βεβαίως θὰ τὸ ἔκαμνον, ἀπήντησεν ὁ Ἐμιν, ἑτοιμαζόμενος νὰ ἀμειφθῇ διὰ τοῦ ὑποσχεθέντος φιλήματος.

— Συγγνώμην, φίλτατε, διέκοψεν ἡ δούκισσα. Οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ κάμνουν τοὺς καλοὺς φίλους. Πρέπει νὰ μοὶ δώσητε ἐγγράφως καὶ μὲ τὴν ὑπογραφήν σας ὅ,τι μοὶ ὑπόσχεσθε.

Καὶ καθ' ὑπαγόρευσίν της ὁ κυρίαρχος ἀνὴρ ἔγραψε : «Σήμερον, τετάρτην ἡμέραν τοῦ τρίτου μηνὸς τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἐνδόξου βασιλείας τῆς χαριτοβρύτου ἀνάσσης καὶ αὐτοκρατείρας τῶν Ἀμαζόνων, ἐγὼ ὁ δέκατος ἕκτος ἐκ μητρικῆς καταγωγῆς κόμης Ἐμίν, μέλος τοῦ ἰδιωτικοῦ Συμβουλίου, ὡς μόνος τῆς μητρός μου Ἀμαζόνος καὶ κομήσσης Ἐμὶν διάδοχος, ὁμολογῶ ὅτι ὑπόσχομαι, εὐθὺς ὡς ἡ εὔνοια τῆς Α. Μεγαλειότητος μὲ καλέσῃ καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους, νὰ δώσω τὴν θέσιν τῆς Μεγάλης Κυρίας τῆς Αὐλῆς, εἰς τὴν δούκισσαν Λουλού ... ἣν ἀγοράζει σήμερον ἀντὶ ἑνὸς φιλήματος.

Εἰς πίστιν τῶν λεγομένων ὑπογράφω τὴν παροῦσαν διὰ τοῦ ὀνόματος καὶ μὲ τὴν σφραγῖδα τῶν οἰκοσήμων μου. Ἐμίν.»

Ἡ δούκισσα ἔθηκε τὸ ἔγγραφον εἰς τὸ θυλάκιόν της καὶ μετὰ ταῦτα πρὸ τῶν καταπλήκτων ὀμμάτων τῶν ἐκεῖ παρευρισκομένων εὐγενῶν Ἀμαζόνων ἔδωκε δύο παχέα φιλήματα εἰς τὸν μέλλοντα πρωθυπουργόν.

— Ἰδοὺ πῶς αἱ γυναῖκες τῶν ἄλλων τόπων διοικοῦν, χωρὶς νὰ κοπιάζουν, ὁρκιζόμεναι μάλιστα ὅτι αὐταὶ διοικοῦνται, εἶπε νεαρὰ καὶ ἀρρενωπὴ Ἀμαζών.

* *
*

Δὲν εἶχε παρέλθει ἔτος καὶ ὁ Ἐμὶν ἐκλήθη ἐπὶ τὴν κυβέρνησιν. Δὲν εἶχεν εἰσέτι ὁρκισθῆ, ὅτε ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τῆς νεαρᾶς δουκίσσης. Δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν χαράν του διὰ τὴν ἐκεῖ παρουσίαν της, ὅτε ἐκείνη τὸν διέκοψε λέγουσα :

— Ὑπεγράφη ὁ διορισμός μου, ἐξοχώτατε ;

— Ὁ διορισμός σας, ἀλλὰ ποῖος διορισμός; δούκισσα.

— Ἰδοὺ ἀσθενὴς μνήμη, ἀπήντησεν ἐκείνη. Καὶ ἐξάγουσα τὸ πολύτιμον ἔγγραφον προσέθεσεν: Ἴσως ἡ ἐξοχότης σας ἀναγνωρίσῃ τὴν ὑπογραφήν της !

— Ἀλλ' αὐτὰ ἦσαν ἀστεῖα, ἀπήντησεν ὁ πανίσχυρος πρωθυπουργός. Πρῶτον εἶσθε πολὺ νέα καὶ ἔπειτα τὸ Συμβούλιον τῶν Ἀμαζόνων ἔχει τὴν ἰδικήν του ὑποψήφιον, τὴν πανσθενῆ Ἱππολύτην. Εἰξεύρετε δὲ ὅτι ἂν καὶ εἶμαι πρωθυπουργὸς ἐγώ, διοικοῦν ὅμως τὸ κράτος μας αἱ Ἀμαζόνες μας.

— Αἱ Ἀμαζόνες σας εἰξεύρουν νὰ χειρίζωνται τὸ ξίφος καὶ τὸ βέλος, ἀλλὰ δὲν ἔχουν κἂν ἰδέαν τῆς πολιτικῆς τῶν γυναικῶν τοῦ τόπου μας. Ἐξοχώτατε· ἐὰν ὅλαι αἱ ἀμαζόνες τοῦ κράτους σας ἑνωθοῦν διὰ νὰ σᾶς πολεμήσουν, δὲν θὰ ἠμπορέσουν ποτὲ νὰ σᾶς κάμουν οὔτε τὸ ἓν δέκατον τοῦ κακοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς κάμω ἐγὼ μὲ τὸ ἔγγραφόν μου. Καὶ ὡχρὰ ἤδη ἡ δούκισσα, μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἐξ ὀργῆς προσέθηκε : —Κύριε πρωθυπουργέ, ἐὰν ἐντὸς μιᾶς ὥρας δὲν ἔχει ὑπογραφῆ ὁ διορισμός μου, πρὸ τῆς ἑσπέρας ταύτης ὄχι μόνον δὲν θὰ εἶσθε πρωθυπουργός, ἀλλὰ καὶ θὰ εὑρίσκεσθε ἐξόριστος εἰς τὰ πέραν τοῦ ποταμοῦ ὡραῖα κτήματά σας. Θὰ ὑπάγω ἀμέσως πρὸς τὴν βασίλισσαν, θὰ τῇ παρουσιάσω τὸ ἔγγραφον, θὰ ἀποδείξω μὲ πόση ἐλαφρότητα διαθέτετε τὰς θέσεις τῆς ἐμπιστοτέρας γυναικὸς τῆς Αὐλῆς της καὶ ἀψηφεῖτε τὴν δύναμιν καὶ τὸ κῦρος τῶν Ἀμαζόνων της καὶ μετὰ ταῦτα βλέπομεν . . . .

Ὑγιαίνετε, φίλτατε, καὶ σκεφθῆτε.

=Μείνατε, δούκισσα,δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ ! Μήπως ἠμπορῶ νὰ ἀποποιηθῶ τι εἰς τοιαύτην γόησσαν, προσέθηκεν, ὠχριῶν καὶ μόλις συγκρατῶν τὴν ἀγανάκτησίν του. Ἔ ! βέβαια θὰ ὑπακούσω ἁπλούστατα εἰς τὰς διαταγὰς τῆς ὡραιοτέρας γυναικὸς τοῦ κόσμου καὶ τῆς Μεγάλης Κυρίας τῆς βασιλίσσης μου.

Καὶ τῇ ἔδωκε τὸ ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ της ὑπογεγραμμένον.

* *
*

Μίαν ἡμέραν πρὶν ἢ, κατάκοπος πλέον ἀπὸ τὰς μερίμνας τῆς πολιτικῆς, πτραιτηθῇ τῆς διοικήσεως τοῦ κράτους, ὁ Ἐμὶν ὑπέβαλε τὸ ἑξῆς βασιλικὸν διάταγμα εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Α. Μεγαλειότητος. «Ἡμεῖς βασίλισσα καὶ αὐτοκράτειρα τῶν Ἀμαζόνων κτλ. ἀπαγορεύομεν ἐπὶ ποινῇ θανάτου εἰς τοὺς ὑπηκόους μας εὐγενεῖς ἢ μὴ νὰ, νυμφεύωνται μετὰ γυναικῶν ξένων χωρῶν, ὡς λίαν ἐπικινδύνων διὰ τὴν ἐθνικὴν τῆς χώρας μας πολιτικήν».

Καὶ φέρων τὸ διάταγμα τοῦτο ὑπογεγραμμένον ὁ Ἐμὶν ἐσημείωσεν ὑπ' αὐτὸ μὲ ἐρυθρὰν μολυβδίδα. *Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγαλειτέρα μου ὑπηρεσία πρὸς τὸ κράτος.* Μὲ τὴν πολιτικὴν τοῦ κάλλους καὶ τῶν φιλημάτων των αἱ γυναῖκες αὐταὶ ἠμποροῦν νὰ καταστρέψουν τὰ ἰσχυρότερα κράτη τοῦ κόσμου.

Ζήτωσαν αἱ ἀμαζόνες μας !

Ἑλένη Γεωργιάδου.

Η ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

Ἡ ἀνάγνωτις εἶναι μία τῶν θελκτικωτέρων ἡδονῶν, ὡς εἶναι ἄριστον μέσον πρὸς καλλιέργειαν τοῦ πνεύματος, πρὸς μάθησιν, ἐν ἑνὶ λόγῳ πρὸς ἐκπαίδευσιν. Διὰ τῆς ἀναγνώσεως καλοῦ συγγράμματος ἡ λύπη κάπως παρέρχεται καὶ αἱ τοῦ βίου θλίψεις διασκεδάζονται. Ἀλλ' ἐὰν ἀναγκαῖον εἶναι νὰ κάμνωμεν ὀρθὰς καὶ ἐμβριθεῖς μελέτας, κινδυνῶδες ὅμως νὰ ἀναγινώσκωμεν ἀνωφελῆ καὶ ἀνόητα συγγράμματα.

Τὰ ἀπαίσια μυθιστορήματα ἐμπεριέχουσι δηλητήριον τὸ ὁποῖον ὀλίγον κατ' ὀλίγον διεισδύει ἐντὸς ἡμῶν, φθείρει τὴν καρδίαν μας, διαστρέφει τὴν φαντασίαν μας καὶ στρεβλώνει τὸ πνεῦμά μας. Ἐξασκοῦν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὴν κοινωνίαν διὰ μέσου πρίσματός τινος, ὅπερ καλλωπίζει πάντα καὶ τὸ ἐλάττωμα ἀκόμη. Ἡ νεᾶνις, ἥτις θὰ ὑποπέσῃ εἰς τοιαύτας μελέτας εὑρίσκεται εἰς κακὴν ὁδόν. Ἡ ἀνάγνωσις αὕτη ἀντὶ νὰ τὴν προετοιμάσῃ εἰς τοῦ βίου τὰς περιπετείας, διαστρέφει τὴν διάθεσίν της, φέρει αὐτὴν εἰς ἀνόητους σκέψεις καὶ εἰς παράφρονα ὄνειρα. Πείθεται ὅτι αἱ ἐλπίδες παρὰ τῶν ὁποίων τρέφεται θὰ πραγματοποιηθοῦν. Δὲν εὑρίσκει τίποτε ὡραῖον, τίποτε ἄξιον στοργῆς ἢ ὅτι συμφωνεῖ μὲ τὰ ἐπινοήματα τῶν μυθιστορημάτων της.

Ἀληθῶς δυσνόητος εἶναι ἡ εὐχαρίστησις ἣν δύναται νὰ προξενήσῃ ἡ ἀνάγνωσις, τῆς ὁποίας οὐδεμία λεπτομέρεια ἀληθὴς ὑπάρχει καὶ πιθανότητα οὐδεμίαν ἔχει καὶ πῶς δύναταί τις νὰ ἐνδιαφέρηται δι' ἐπινοηθέντα καὶ ὑποτεθέντα συμβάντα ; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, διατί ἀντὶ νὰ ἀναγινώσκῃ τις νὰ μὴ κλείῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ ἀφήνῃ ἥρεμον τὴν φαντασίαν του ; διότι τὰ τοιαῦτα μυθιστορήματα δὲν εἶναι ἢ ὄνειρα καὶ πολλάκις, ἀλλοίμονον ! ἀπαίσια ὄνειρα. Ἀρά γε πρέπει νὰ καταργήσῃ τις ἅπαντα τὰ φαντασιώδη συγγράμματα ; Ὄχι βεβαίως, ἐπειδὴ ὑπάρχουν θελκτικὰ τοιαῦτα, ἐνταυτῷ δὲ ἀκριβῆ καὶ πιστά. Λοιπὸν τὸ κυριώτερον εἶναι νὰ κάμνῃ τις καλὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τῶν συγγραφέων. Καὶ ἐὰν ἐρωτήσητε πῶς δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τις ἓν καλὸν βιβλίον ; Ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις : Πᾶν ἔργον ὅπερ καλλιεργεῖ τὸ πνεῦμά μας,ὅπερ ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς τὰ καθήκοντά μας,ὅπερ μᾶς ἐμπνέει εὐγενῆ αἰσθήματα, δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἄριστον σύγγραμμα.

Ἀπ' ἐναντίας δὲ τὸ ἔργον,ὅπερ δικαιολογεῖ τὰς κακὰς ἐπιθυμίας μας, ὅπερ παρουσιάζει τὸ ἐλάττωμα εἰς εἶδος προσφιλές, ὅπερ μεταφέρει ἡμᾶς εἰς φαντασιώδη κόσμον καὶ μᾶς ἀπογοητεύει ἀπὸ τὸν πραγματικόν, εἶναι βιβλίον ἀπαίσιον καὶ πρέπει νὰ τὸ ἀπορρίψωμεν.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀναγινώσκωμεν τοὺς ἐντιμοτέρους συγγραφεῖς, τοὺς βεβαιοτέρους φιλοσόφους, τοὺς ἀμεροληπτοτέρους ἱστορικούς, τοὺς τελειοτέρους ποιητάς, ἐπειδὴ οὗτοι ἔχουσι καλλίτερον ἐκτιμήσει τὴν φύσιν, περισσότερον προσεγγίσει εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ οὗτοι εἶναι ἐπιτήδειοι πρὸς μόρφωσιν ὑγιᾶ τῆς διανοίας καὶ τοῦ αἰσθήματος τοῦ καλοῦ.

Ἐν Ἰθάκῃ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) **Ἀθηνᾶ Ν. Βλασσοπούλου**

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ

(συνέχεια)

Κτυποῦν ὅλοι ἀπάνου κάτου·
Κάθε κτύπημα 'ποῦ ἐδγῇ
Εἶναι κτύπημα θανάτου,
Χωρὶς νὰ δευτερωθῇ.

Κάθε σῶμα ἰδρόνει, ρέει·
Λὲς καὶ ἐκεῖθεν ἡ ψυχή,
Ἀπ' τὸ μίσος 'ποῦ τὴν καίει,
Πολεμάει νὰ πεταχθῇ.

Τῆς καρδίας κτυπιὲς βροντᾶνε
Μὲς τὰ στήθια τους ἀργά,
Καὶ τὰ χέρια ὁποῦ χουμᾶνε
Περισσότερο εἶν' γοργά.

Οὐρανὸς γι' αὐτοὺς δὲν εἶναι,
Οὐδὲ πέλαγο, οὐδὲ γῆ·
Γι' αὐτοὺς ὅλους τὸ πᾶν εἶναι
Μαζωμένο ἀντάμα ἐκεῖ.

Τόση ἡ μάνιτα καὶ ἡ ζάλη,
Ποῦ στοχάζεσαι, μὴ πῶς
Ἀπὸ μία μερὶὰ καὶ ἀπ' ἄλλη
Δὲν μείνῃ ἕνας ζωντανός.

Κόντα χέρια ἀπελπισμένα
Πῶς θερίζουνε ζωές !
Χάμου πέφτουνε κομμένα
Χέρια, πόδια, κεφαλές,

Καὶ παλλάσκαις, καὶ σπαθιὰ
Μὲ δλοσκόρπιστα μυαλά,
Καὶ μὲ δλόσχιστα κρανία
Σωθικὰ λαχταριστά.

Προσοχὴ καμμία δὲν κάνει
Κανεὶς, ὄχι, εἰς τὴν σφαγή·
Πᾶνε πάντα ἐμπρός. Ὦ φθάνει,
Φθάνει· ἕως πότε οἱ σκοτωμοί;

Ποῖος ἀφίνει ἐκεῖ τὸν τόπο,
Πάρεξ ὅταν ξαπλωθῇ ;
Δὲν αἰσθάνονται τὸν κόπο,
Καὶ λὲς κ' εἶναι εἰς τὴν ἀρχή.

Ὠλιγόστευαν οἱ σκύλλοι,
Καὶ *Ἀλλὰ* ἐφώναζαν, *Ἀλλά*·
Καὶ τῶν Χριστιανῶν τὰ χείλη
Φωτιὰ ἐφώναζαν, *φωτιά*.

Λεονταρόψυχα ἐκτυπιοῦντο,
Πάντα ἐφώναζαν *φωτιά*,
Καὶ οἱ μιαροὶ κατασκορπιοῦντο,
Πάντα σκούζοντας *Ἀλλά*.

Παντοῦ φόβος καὶ τρομάρα,
Καὶ φωναῖς καὶ στεναγμοί·
Παντοῦ κλάψα, παντοῦ ἀντάρα,
Καὶ παντοῦ ξεψυχισμοί.

Ἦταν τόσοι, πλέον τὸ βόλι
Εἰς τ' αὐτιὰ δὲν τοὺς λαλεῖ.
Ὅλοι χάμου ἐκοίτοντ' ὅλοι
Εἰς τὴν τέταρτην αὐγή.

Ἀὰν ποτάμι τὸ αἷμα ἐγίνη
Καὶ κυλάει 'ς τὴν λαγκαδιά,
Καὶ τὸ ἀθῶον χόρτο πίνει
Αἷμα ἀντὶς γιὰ τὴν δροσιά.

Τῆς αὐγῆς δροσάτο ἀέρι,
Δὲν φυσᾷς τώρα ἐσὺ πλειὸ
Σ' τῶν ψευδόπιστων τὸ ἀστέρι·
Φύσα, φύσα εἰς τὸ ΣΤΑΥΡΟ.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
Τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά,
Καὶ 'σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
Χαῖρε, ὦ χαῖρε, Ἐλευθεριά !

ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΤΟΥ Κ. ΠΑΛΑΜΑ

Στὸ δροσάτο μνῆμα σου
Κ' ἐπάνω του καὶ γύρω
Τίποτε ξεχωριστὸ
Λουλοῦδι δὲ θὰ σπείρω.

Τίποτε ξεχωριστὸ
Λουδοῦδι δὲ θάνθιση
Κάτου ἀπ' τῆς φωλίτσας σου
Τὸ μαῦρο κυπαρίσσι.

Μοναχὰ τἀγνώριστα
Χορτάρια καὶ τὰ χίλια
Μύρια χρυσολούλουδα
Καὶ τἄγρια χαμομήλια

Ὅμως τὰ φτωχούλια αὐτὰ
Καὶ τὰ συνειθισμένα.
Ποῦ μὲ δίχως φύτεμα.
Καὶ πότισμα κανένα.

Ἔχουν μόνο φτευτὴ
Κ' ἔχουν περιβολάρη
Τῆς δροσιᾶς τὸ στάλαμα,
Τοῦ ἡλιοῦ τὴ θεία χάρη.

Ὅμως τὰ φτωχούλια αὐτὰ
Στοῦ λάκκου σου τὴν ἄκρη
Θὰ σκορποῦν κάποιων ματιῶν
Τὸ φέγγος καὶ τὸ δάκρυ,

Θὰ σκορποῦν κάποιων μαλλιῶν
Τἀνέμισμα καὶ θᾶνε
Σὰν ψευδὰ παιδιάτικα
Λογάκια ποῦ μεθᾶνε.

Θᾶχουνε τὸ σάλεμα
Κάποιων χεριῶν, κι ἀκόμα
Θὰ μοιράζουνε φιλιὰ
Σὰν ἀπὸ κάποιο στόμα.

Κι ὅλα τὰ φτωχούλια αὐτὰ
Καὶ τὰ συνειθισμένα
Θᾶχουν κάτι ἀσύγκριτο,
Κάτι σὰν ἀπὸ σένα !

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Τὰ μεγάλα ἐργοστάσια ραπτικῆς, τὰ ἄδυτα αὐτὰ τῆς τέχνης, εἰς τὰ ὁποῖα δημιουργεῖται ὁ κυρίαρχος συρμὸς,ἤρχισαν νὰ παρασύρωνται εἰς τὸν κατήφορον τῶν παντοίων καὶ πολυειδῶν στολισμῶν τῆς φούστας. Ὑπάρχει κίνδυνος ἐκτροχιάσεως καὶ ἐντελοῦς ἐγκαταλείψεως τοῦ ἰσοϋψοῦς φορέματος, τὸ ὁποῖον ἀνεδείκνυε τὸ σῶμα τόσον ὡραῖον καὶ τόσον γραφικόν.

Τώρα τὸ ἕνα volant δέχεται δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τὰ φορέματα παρουσιάζονται ὡς ἀποτελούμενα ἀπὸ δύο καὶ τρεῖς φούστας, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπαναφέρει εἰς εἴκοσιν ὅλα ἔτη ὀπίσω μὲ τὰ tunique καὶ τὲς ποδιὲς καὶ τὰ πανιά, τὰ τόσον ἄχαρα καὶ ἄκοσμα, τὰ ὁποῖα μεταβάλλουν τὰς γυναῖκας εἰς ἀληθινὰς καρικατούρας.

Ὁ λογικὸς κόσμος θὰ ἀποφύγῃ ὅσον ἠμπορεῖ ὅλας αὐτὰς τὰς ἀηδίας, ἄλλως τε τὰ φορέματα σχήματος tailleur εἶναι εἴπερ ποτὲ ἄλλοτε τοῦ συρμοῦ μὲ ζακέτας πολὺ κοντὰς καὶ πολὺ προσηρμοσμένας εἰς τὸ σῶμα, ἀνοικτὰς ἐμπρὸς μὲ ὑποκάμισα ἢ ἀνδρικά, ὅταν ἐπιβάλλεται καὶ ὁ ἀνδρικὸς λαιμοδέτης, ἢ ἐκ βατίστης καὶ χρωματιστῆς μουσελίνης, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ πλέον φρέσκα καὶ πλέον εὔμορφα.

Διὰ τὰς λογικὰς μάλιστα γυναῖκας ἡ θερινὴ ἐποχὴ εἶναι καὶ τῆς

MARIA RATAZZI

Η ΠΥΡΓΟΔΕΣΠΟΙΝΑ

Μία μόνον ἀτέλεια — ἀλλὰ τόσον ἀσήμαντος — ἐσκίαζε τὴν ὡραίαν εἰκόνα τῆς πυργοδεσποίνης. Ἔκρυπτε τὴν ἡλικίαν της, δηλαδὴ ἔκρυπτε δέκα ὁλόκληρα ἔτη, ἂν καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν,τὴν ὁποίαν παρεδέχετο ὅτι εἶχε, δέκα ἔτη ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον δὲν ἔχουν καμμίαν σημασίαν. Δὲν ἔκαμνε τοῦτο ὑπὸ φόβου μὴ χάσῃ τοὺς πιστούς της, ἀφοῦ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ζωῆς, χωρὶς νὰ φιλήσῃ ἅπαξ τῆς ἡμέρας τὰ ἄκρα τῶν χειροκτιοφορεμένων δακτύλων τῆς ἀριστοκρατίδος κυρίας.

Διατὶ λοιπὸν ἡ ἐπιμονή της αὕτη τῆς ἀποκρύψεως τῆς ἡλικίας της, ἡ ὁποία τόσον ἀτελῶς συνεδιβάζετο πρὸς τὸ ὡραῖον κατὰ τὰ ἄλλα πλαίσιον τῆς γηραιᾶς πατρικίας ; Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἂν καὶ πολὺ νέος, ἤμην εἰς τὸν κόσμον τῶν φοιτώντων εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς πυργοδεσποίνης. Ἤμην ἀκριβῶς εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, ὅπου ἐθεώρουν ἐμαυτὸν ταπεινωμένον, ἐὰν συναναστρεφόμην μὲ τοὺς μικροὺς καὶ ὑπερβολικά, ἀδέξιον ἐν τῇ συναναστροφῇ μου μὲ τοὺς μεγάλους, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων δὲν εἴξευρα πάντοτε ποῦ νὰ βάλω τὰ χέρια, πῶς νὰ κάθημαι ἢ νὰ στέκωμαι, δειλός, ἁπλοϊκός, κατεχόμενος διαρκῶς ἀπὸ γελοίους φόβους καὶ ἀπὸ ἀνησύχους ἐνδοιασμούς.

Ἡ πρώτη μου ἑσπερὶς εἰς τὸ μέγαρον Λαμβέρτα ἦτο ἀληθὲς μαρτύριον δι' ἐμέ. Ἤθελα νὰ εὑρίσκωμαι δέκα μέτρα ὑπὸ τὴν γῆν, ὅταν ἡ πυργοδέσποινα, στηριζομένη εἰς τὸν βραχίονα τοῦ θείου μου,διηύθυνε πρός με τὸ ἀνυπόφορον lorgnon της, τὸ ὁποῖον ἐτρόμαζε καὶ ἄλλους πολὺ θαρραλεωτέρους ἀπὸ ἐμέ.

Μοῦ ἐμειδίασεν ἐν τούτοις μὲ καλωσύνην, ἡ ὁποία μοῦ ἐφάνη πονηρία. Τὰς ἀκολούθους ἡμέρας ἡ ἀνησυχία μου διεσκεδάσθη· βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἤρχισα νὰ τρελλαίνωμαι διὰ τὴν οἰκίαν αὐτήν, ἡ ὁποία μοῦ ἐφαίνετο ὡραιοτέρα ἀπὸ ὅλα τὰ παλάτια τῶν παραμυθιῶν τῆς «Χαλιμᾶς»,τὰ ὁποῖα μοῦ περιέγραφεν ἡ τροφός μου.Εἰς τὴν παιδικὴν ἔτι καρδίαν μου μεγάλην θέσιν κατεῖχε τὸ ἰδεῶδες. Τὴν γυναῖκα ἐγνώριζα μόνον ὡς μητέρα καὶ ἀδελφήν, δηλαδὴ ὡς ὄν ἱερόν, τὸ ὁποῖον ἠγάπων ἐξ ἴσου πρὸς τὴν Παναγίαν.

Ἡ κόμησσα Σοφία μὲ τὸ λευκὸν πτυχωτόν της φόρεμα, τὸ στολισμένον μὲ ὠχρὰ τρίχαπτα, μὲ τὰ ἀργυρᾶ μαλλιά της, μὲ τὸ ἐλαφρὸν ἄρωμα, τὸ ὁποῖον ἀνεπέμπετο περὶ αὐτήν,μοὶ ἐφάνη ὡς ὀπτασία ἔκτακτος, τῆς ὁποίας ἡ παρουσία μὲ ἐτάραττεν.Ἠμπορεῖτε νὰ μὲ γελᾶτε, ὅσον θέλετε. Ἀλλ' ἀναντιρρήτως ἡ κόμησσα Σοφία μὲ ὅλα τὰ γηρατειά της ὑπῆρξεν ὁ πρῶτός μοῦ ἔρως, ἔρως ποιητικώτερος καὶ ἰδανικώτερος πολλῶν ἄλλων. Βραδύτερον, ἀνὴρ πλέον, ναυτικός, ἐκτεθειμένος εἰς τρομεροὺς κινδύνους, μοῦ συνέβη νὰ διέλθω πολλάκις ὥρας μακράς, βλέπων μὲ τὴν φαντασίαν μου μίαν λευκὴν σκιάν, λικνιζομένην ἐπὶ τῶν ἐγειρομένων κυμάτων, νηρηΐδα ἢ ὄνειρον, τῆς ὁποίας ἡ χάρις καὶ ἡ γοητεία μοὶ ἀνεμίμνησκε τὴν κόμησσαν Σοφίαν.

Ἀπελάμβανον λοιπὸν ἀληθῶς εἰς τὰς ἑσπερίδας τῆς πυργοδεσποίνης. Ἐκαθήμην εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἤκουον καὶ ἔβλεπον καὶ ὠνει-

οἰκονομίας καὶ τῶν ἐλαφρῶν φορεμάτων. Μπατίστες καὶ ἐγχώρια βαμβακερά, ἰδοὺ ὅ,τι ἀποτελοῦν τὰς ὡραιοτέρας θερινὰς ἐνδυμασίας. Δὲν εἶναι ἡ ποιότης τοῦ ὑφάσματος, ἀλλ' ἡ ἐλαφρότης καὶ ἡ καλαιθησία περὶ τὴν κατασκευήν, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τὰς θερινὰς γυναικείας ἐνδυμασίας. Καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τὰ ὑποκαμισάκια παίζουν καὶ πάλιν μέγαν ρόλον. Εἶχε λεχθῆ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἐγκαταλειφθοῦν. Καὶ ὅμως ποτὲ δὲν ἦσαν τοῦ συρμοῦ, ὡς σήμερον. Καὶ ὑπάρχει ποικιλία καὶ πλοῦτος ἀληθῆς σχεδίων διὰ τὰ ὑποκαμισάκια αὐτά.

Μὲ πιέτες, μὲ σοῦρες, φλοτάν, μὲ δαντέλες, μὲ μουσελίνες, ἄλλα προσηρμοσμένα καλῶς εἰς τὸ σῶμα, ἄλλα ἀφοδράριστα, μὲ μανικάκια εὔμορφα, ἐννοεῖται στενὰ καὶ ἐπάνω καὶ εἰς ὅλον τὸν βραχίονα, ὥστε νὰ διαγράφωνται φυσικὰ αἱ γραμμαὶ αὐτοῦ.

Καὶ τὰ ὑποκαμισάκια τὰ φοροῦμεν μὲ φορέματα tailleur, ὅταν ἡ ζέστη δὲν εἶναι μεγάλη. 'Αλλ' ὅταν ὁ Ἰούλιος ἀρχίσῃ νὰ καίῃ καὶ τοὺς λίθους, τότε φοροῦμεν τὰ ὑποκαμισάκια μὲ οἷον δήποτε φόρεμα, χωρὶς ζακέταν. 'Αλλ' ἡ ἐνδυμασία αὕτη ἀπαιτεῖ μεγάλην προσοχὴν εἰς τὰ καθ' ἕκαστα καὶ τὰς λεπτομερείας της. Τὸ καπέλλον μας, τὰ γάντια, τὰ παπούτσια, ἡ φούστες μας, τὸ κτένισμά μας, ὅλα πρέπει νὰ εἶναι πολὺ περιποιημένα, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα κόσμιαι καὶ εὐπαρουσίαστοι μόνον μὲ τὰ ὑποκαμισάκια. 'Εν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἐξερχόμεθα ἄνδυτες καὶ τίποτε ἀπαισιώτερον ἀπὸ γυναῖκα, ἥτις ἐκλαμβάνει τὸν δρόμον ἀντὶ τοῦ ἰδιαιτέρου της θαλάμου καὶ παρουσιάζεται ἐκεῖ ὡς καὶ ἐδῶ. Ἂν καὶ διὰ μίαν φιλόκαλον γαιναῖκα ἡ ἐνδυμασία τοῦ σπιτιοῦ, χωρὶς νὰ εἶναι πολυτελής, εἶναι πάντοτε ὡραία, ἐπιμελημένη καὶ καθαρά.

'Υποκαμισάκια ἐφέτος φέρουν εἰς ὅλα τὰ χρώματα. Μόνον τὰ κολαρέτα καὶ τὰ μανικέτια ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἀπὸ ἄσπρο λινό. Καὶ εἰς τὰ λινὰ φορέματα tailleur εἰς τὰ revers τῆς ζακέτας θέτουν δεύτερα revers ἀπὸ ἄσπρο λινό. Εἴδομεν ὡραῖον ὑποκαμισάκι, κατεσκευασμένον καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς τάλιας ἀπὸ πλέτας καθέτους ὡς τῶν ἀνδρικῶν ὑποκαμίσων καὶ δαντέλας σουρωτὰς ἐναλλάξ· τὰ μανίκια ἐπίσης ἀλλὰ μὲ τὰς πιέτας καὶ τὰς δαντέλας ὁριζοντίως τοποθετημέναι. Τὸ σύνολον ὡραῖον, ἀλλὰ πολὺ ὡραῖον.

Καὶ διὰ τὰ καπέλλα τί μένει νὰ εἴπωμεν; 'Υπάρχει τόση ποικιλία, ὥστε δὲν εἰξεύρει τις ποῖα νὰ προτιμήσῃ. Τὰ canotiers, τὰ σχίματος ἀνδρικοῦ δηλαδὴ ψάθινα, μὲ μίαν κορδέλαν, ὡς μόνον στολισμόν, εἶναι πολὺ εὔκολα καὶ πολὺ κατάλληλα διὰ λουτρά, ἐκδρομάς, ταξείδια, πρωϊνὰς ἐξόδους καὶ τὰ παρόμοια, δι' ἐπισημοτέραν ὅμως ἐνδυμασίαν τὰ wateau πολὺ σηκωμένα ἀπὸ τὰ πλάγια μὲ τοῦφες ὁλόκληρες ἀπὸ ἄνθη, κατάφορτα, μὲ ζωηρὰ χρώματα. 'Αλλὰ καὶ toques πολλαὶ καὶ σκούφιες καὶ καπότες, ὅλα μὲ ἄνθη, μὲ εὔμορφα ἄνθη, ὥστε νὰ φέρουν αἰωνίαν ἄνοιξιν καὶ εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι τὰ φοροῦν.

Παρισινή

ΣΥΝΤΑΓΗ

Γλυκὸ Βερύκοκκο. Διαλέξατε βερύκοκα, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀνοίγουν καὶ ὁ πυρὴν ἀποκολλᾶται μόνος του. Τὰ καθαρίζετε ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν φλοιόν. Ζυγίζετε καὶ θέτετε ἴσον βάρος ζάχαριν καὶ βερίκοκκα. Τὰ βάζετε μαζῆ ζάχαριν καὶ βερύκοκκα μὲ πολὺ ὀλίγον νερό. Σπάζετε ἀμέσως τοὺς πυρῆνας, διότι πρέπει νὰ εἶνε γλυκοπήρουνα. Τὰ κοπανίζετε καὶ τὸ γάλα των πεντήκοντα περίπου δράμια διὰ κάθε ὀκὰν βερυκόκκου, χύνετε νὰ βράσῃ μαζῆ. Ὅταν εἶναι ἕτοιμα, καλὰ δεμένα πρὶν νὰ σερβίρετε προσθέτετε ὀλίγον λεμόνι. Μὲ τὸ γλυκὸ αὐτὸ κατασκευάζετε ἓν γλύκισμα. 'Αγοράζετε μπισκότα ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου πωλοῦν κολλημένα εἰς χαρτὶ καὶ στρώνετε τὴν φόρμαν σας. 'Επ' αὐτῶν θέτετε ἓν στρῶμα βερύκοκκα καὶ ἐπ' αὐτῶν πάλιν μπισκότα. Προσθέτετε ὀλίγον κονιάκ, ψιλὴν ζάχαριν καὶ τὰ στέλλετε εἰς τὸν φοῦρνον.

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ κ. κ. συνδρομήτριαι αἱ καθυστεροῦσαι μέχρι σήμερον τὰς συνδρομάς των νὰ σπεύσουν *ἐπὶ τέλους* νὰ ἀποστείλουν αὐτάς. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ἀπευθύνομεν καὶ πρὸς τὰς κ. ἀνταποκριτρίας ὡς καὶ πρὸς τοὺς κ. ἀνταποκριτάς μας νὰ ἐπισπεύσουν τὴν εἴσπραξιν καὶ ἀποστολὴν τῶν καθυστερουμένων, διότι ἡ ἀταξία αὐτὴ τῶν εἰσπράξεων καταντᾷ ἀνυπόφορος.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ 'Ελληνὶς δυναμένη νὰ διδάξῃ καὶ τὴν Γαλλικὴν ζητεῖ παραδόσεις ἢ θέσιν τινὰ διδασκαλίσσης. Συνιστᾶται θερμότατα καὶ παρ' ἡμῶν. 'Η διεύθυνσις της εἰς τὰ γραφεῖα μας.

ρευόμην μὲ ἀνοικτὰ 'μάτια, λησμονῶν καὶ τὸν θεῖόν μου, τὸν νομάρχην, τὸν ὁποῖον ἐσεβόμην ὑπερβολικὰ καὶ τὸ γυμνάσιον καὶ ἀνελογιζόμενος ὅτι ἡ Παναγία τοῦ παρεκκλησίου τοῦ σχολείου μας θὰ ἦτο πολὺ ὡραιοτέρα, ἐὰν ἔφερεν ἓν ἀπὸ τὰ λευκὰ φορέματα τῆς κομμήσσης Σοφίας.

Μίαν ἑσπέραν ὁ κύκλος μας ἦτο περιωρισμένος εἰς στενωτέρους φίλους, πλὴν ἐμοῦ—τὸν ὁποῖον δὲν ἐλάμβαναν καὶ τόσον ὑπ' ὄψιν—ὁ θεῖός μου ἀπηύθυνε τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν εἰς τὴν κόμησσαν, ἀφοῦ ἀπήγγειλεν ὁλόκληρον κατηγορητήριον κατὰ τῆς γυναικείας φιλαρεσκείας.

— Κόμησσα, τῆς εἶπεν· ὅταν ἤμεθα μικροί, αἱ μητέρες μας ἔλεγαν ὅτι μεταξύ μας ὑπῆρχε διαφορὰ ἡλικίας τριῶν μηνῶν. Ὅταν ἐμεγαλώναμεν τὸ πρῶτόν σας μακρὺ φόρεμα συνέπεσε μὲ τὸ πρῶτόν μου ἀπολυτήριον τοῦ γυμνασίου. Μὴ μοῦ εἴπητε, πῶς κατωρθώσατε νὰ διατηρῆτε τόσην χάριν καὶ τόσην γοητείαν μέχρι τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Αὐτὸ τὸ μυστήριον τὸ ἐξηγεῖ τὸ ζωηρὸν πάντοτε πνεῦμά σας καὶ ἡ ἐνθουσιώδης καρδιά σας. Εἰπέτε μου ὅμως πῶς κατωρθώσατε νὰ σταματήσητε δέκα ὅλα ἔτη εἰς τὸν κατήφορον τοῦ χρόνου· ἢ μήπως αἱ μητέρες μας εἶχον χάσει πᾶσαν περὶ χρόνου ἰδέαν, ὅταν ὡμίλουν περὶ ἡμῶν;

—Τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά, φίλε μου, ἀπήντησεν ἡ κόμησσα. Μόνη μου ἐγὼ διέγραψα δέκα ἔτη τῆς ζωῆς μου, τὰ ὁποῖα *δὲν θέλω νὰ ἔχω ζήσει* καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀνάμνησις εἶναι ἐξωρισμένη καὶ ἀπὸ τὴν μνήμην μου καὶ ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιόν μου. Τὰ ἔτη τοῦ μυστηριώδους ταξειδίου μου, τὰ ὁποῖα εὐτυχῶς οὐδὲν μοῦ ἐνθυμίζει ἐδῶ, ὅπου ἦλθον ὡς πληγωμένον πουλί, τὸ ὁποῖον τρέχει εἰς τὴν φωλεάν του.

— Τί εἶναι λοιπὸν τὸ μυστήριον αὐτό, κόμησσα, τὸ ὁποῖον ὠφείλετε νὰ μᾶς ἐξομολογηθῆτε ὀλίγον. Μετὰ τριάντα ἔτη . . .

— Μετὰ τριάντα ἔτη ἡ καρδιά μου εἶναι ἀκόμη πληγωμένη. 'Αλλὰ ἀναγνωρίζω ὅτι σᾶς ὀφείλω τὴν ἐκμυστήρευσιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς κάμω, ἐὰν μοῦ ὑποσχεθῆτε ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν.

—Εἴμεθα ἓξ ἄνδρες ἐδῶ Θὰ εἰξεύρωμεν νὰ σιγήσωμεν ὡς εἷς ἱερεύς. Σύ, Ραούλ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχεις ἀκόμη τὴν ἡλικίαν ἐξομολογητοῦ, πρόσφερε τὰ σέβη σου εἰς τὴν κόμησσαν καὶ πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

—Ὄχι μεῖνε, Ραούλ, εἶπε μελαγχολικῶς ἡ πυργοδέσποινα. Νομίζω ὅτι σὲ προορίζουν δι' ἱερέα. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ συνειθίζῃς μὲ τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα σὲ περιμένουν. 'Η διήγησίς μου θὰ σοῦ δώσῃ τὴν πρώτην ἰδέαν τῶν μυστικῶν ἀθλιοτήτων τῶν ψυχῶν, τὰς ὁποίας βραδύτερον θὰ ὀφείλῃς νὰ παρηγορῆς.

'Υποκλίνων ἐκάθισα ὅσον τὸ δυνατὸν πλησιέστερα πρὸς τὴν κόμησσαν, τῆς ὁποίας κατέτρωγα μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ πρόσωπον, τὸ αἴφνης καταστὰν τόσον ρεμβῶδες.

—Λοιπόν, πρὸ πολλῶν χρόνων, ἤρχισε λέγουσα, τὸ μέγαρον Λαμβέρτα κατῳκεῖτο ἀπὸ ὑπερήφανον ἱππότην τὸν πατέρα μου καὶ ἀπὸ μίαν μικρούλαν κορασίδα, τὴν ὁποίαν θὰ γνωρίσητε, εὐθὺς ὡς σᾶς εἴπω ὅτι ἦτο ζωηρὰ καὶ εὔθυμος τόσον, ὥστε νὰ ἔχῃ πολλὰς συμπαθείας ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἤμην τὸ πλέον χαϊδεμένον καὶ τὸ εὐτυχέστερον παιδὶ τοῦ κόσμου 'Ο πατέρας μου μὲ ἐλάτρευε καὶ δὲν ἔζη ἢ δι' ἐμοῦ καὶ δι' ἐμέ, ἀφότου ἀπεμακρύνθη τῆς ἐνεργοῦ πολιτικῆς. ('Ακολουθεῖ)